

Između prava i stvarnosti: Jesmo li sigurne u zdravstvenom sustavu?

Informativni izvještaj

Centar za mir, nenasilje i ljudska prava – Osijek

lipanj 2025.

1. Opći kontekst

Provedena analiza obuhvatila je slučaj nepravomoćno osuđenog ginekologa iz KBC-a Osijek zbog silovanja i bludnih radnji nad pacijenticom za vrijeme obavljanja liječničke dužnosti, pri čemu je liječnik nesmetano nastavio s radom gotovo tri godine nakon počinjenja kaznenog djela, unatoč pokrenutom kaznenom postupku i obavijestima dostavljenima institucijama i odgovornim osobama u sustavu.

2. Ključni nalazi i zaključci

a) Propust poslodavca – KBC Osijek

- Ravnatelj KBC-a nije poduzeo nikakve radne ili zaštitne mjere prema liječniku niti je pokrenuo disciplinski postupak, iako je bio obaviješten od strane odvjetnice žrtve da je protiv liječnika podignuta pravomoćna optužnica i pokrenut kazneni postupak.
- Pozivanje na presumpciju nevinosti ne oslobađa poslodavca obveze da osigura sigurnost pacijenata, osobito kod kaznenih djela protiv spolne slobode.
- Takvo pasivno postupanje stvorilo je rizik za pacijentice te narušilo povjerenje u zdravstvenu ustanovu.

b) Neadekvatna reakcija institucija

- Hrvatska liječnička komora nije pokrenula disciplinski postupak, a liječnik je sam zatražio brisanje iz imenika čime je izbjegnuta daljnja odgovornost.
- Ministarstvo zdravstva i druge nadležne institucije kasno i nedovoljno su reagirale, bez uspostave učinkovitih mjera zaštite pacijenata.
- Povjerenstva za prava pacijenata i pravobraniteljske institucije su obaviještene, ali njihovo djelovanje nije rezultiralo konkretnim promjenama u statusu liječnika sve do njegovog samoinicijativnog odlaska.

c) Nedostaci u zakonodavnom okviru

- Trenutni Zakon o zdravstvenoj zaštiti i Zakon o liječništvu ne omogućuju poslodavcu privremeno udaljenje zdravstvenog djelatnika protiv kojeg se vodi kazneni postupak za teža kaznena djela (npr. silovanje).
- Za razliku od sektora obrazovanja, policije i socijalne skrbi, u zdravstvu ne postoje jasne i obvezujuće zakonske zapreke za nastavak rada osoba protiv kojih se vode takvi postupci.

3. Preporuke iz analize

- **Zakonske izmjene:**
 - Uvođenje mehanizma *privremenog udaljenja* zdravstvenih djelatnika s radnog mjesta u slučaju kaznenog postupka za djela protiv spolne slobode.
 - *Privremeno oduzimanje licence* za samostalan rad liječnicima u takvim slučajevima.
 - *Obveza poslodavca* da otkáže ugovor o radu u slučaju pravomoćne presude.
- **Usklađivanje sa sektorima obrazovanja, policije i socijalne skrbi**, gdje ovakvi mehanizmi već postoje.
- **Uspostava kriznih procedura i protokola** za brzo djelovanje u slučajevima prijave spolnog nasilja u zdravstvenim ustanovama.
- **Povećanje nadzorne i savjetodavne uloge civilnog društva i pravobraniteljskih institucija.**

4. Zaključna napomena

Ovaj slučaj ukazuje na ozbiljne institucionalne i zakonske propuste u zaštiti pacijenata. Sustav zdravstvene zaštite mora jamčiti ne samo pravo na liječenje, već i sigurnost, povjerenje i dostojanstvo pacijenata. Sprječavanje ovakvih propusta nužno je za očuvanje etičkih standarda u zdravstvu i temeljnih ljudskih prava.

Opširnije

<https://centar-za-mir.hr/publikacije>

1. Pravna analiza

2. Analiza slučaja